

نگاه منتظر معلولان به قانونی هنوز جدی گرفته نشده است!

افراد کم توان، امروزه بیشتر از آنکه به دنبال امتیازات ویژه باشند، خواهان ایفای نقش و کسب مسئولیت های برابر با دیگر اعضای جامعه هستند

افراد کم توان، امروزه بیشتر از آنکه به دنبال امتیازات ویژه باشند، خواهان ایفای نقش و کسب مسئولیت های برابر با دیگر اعضای جامعه هستند و با سازماندهی تشکلهای قدرتمند، در پی احقاق حقوق فراموش شده خود هستند. افراد معلول که خود را بزرگترین اقلیت در جهان می دانند به آن مرحله از رشد و تعالی دست یافته اند که در برخی از کشورها حتی قادر به تاثیرگذاری بر مجامع تصمیم گیر و سیاست گذار هستند و از این طریق تلاش می کنند تا از پامال شدن شخصیت انسانی خود جلوگیری کنند.

به گزارش «تابناک»؛ امروزه برآورد می شود که ۱۵ درصد جمعیت جهان دارای معلولیت های مختلف باشند. بر پایه برآورد های برنامه توسعه سازمان ملل متحد، ۸۰ درصد معلولان در کشور های در حال توسعه زندگی می کنند. توجه بین المللی در حمایت از افراد دارای معلولیت از اوایل دهه ۷۰ میلادی به پیشگامی سازمان ملل متحد روبه گسترش بوده است و از آن زمان مجمع عمومی سازمان ملل متحد ۱۹۸۱ میلادی را به عنوان سال جهانی معلولان اعلام کرد.

سال ۱۳۸۳ برای حل مسائل و پاسخگویی به مشکلات و ایجاد زمینه برای زندگی مناسب و شرافتمندانه معلولان کشور در مجلس شورای اسلامی، قانون جامع حمایت از حقوق این قشر در ۱۶ ماده به تصویب رسید. بر اساس بند ۲ این قانون، تمامی وزارتخانه ها، سازمان ها، موسسات و شرکت های دولتی و نهادهای عمومی و انقلابی موظفند در طراحی و احداث ساختمان ها و اماکن عمومی و معابر و وسایل خدماتی به نحوی عمل کنند که امکان دسترسی و بهره مندی از معلولان مانند افراد عادی به این مجموعه ها فراهم شود.

بر اساس تبصره یک این ماده، وزارتخانه ها، سازمان ها و موسسات و شرکت های دولتی و نهاد های عمومی و انقلابی موظفند برای دسترسی و بهره مندی معلولان، ساختمان ها و اماکن عمومی، ورزشی و تفریحی، معابر و وسایل خدماتی موجود را در چارچوب بودجه های مصوب سالانه خود مناسب سازی کنند.

اختصاص حداقل سه درصد از مجوز های استخدامی (رسمی، پیمانی و کارگری) دستگاه های دولتی و عمومی اعم از وزارتخانه ها، سازمان ها، موسسات، شرکت ها و نهاد های عمومی و انقلابی و دیگر دستگاه هایی که از بودجه عمومی استفاده می کنند به افراد معلول واجد شرایط، جزو موارد مهم این قانون است.

در این قانون به تمامی نیاز ها و زوایای زندگی معلولان به خصوص در ابعاد فرهنگی، آموزشی، ورزشی، هنری، اشتغال و معیشت پرداخته شده و اگر فقط موضوع استخدام سه درصد این قشر در دستگاه های مختلف بر اساس این قانون اجرا شود، بسیاری از مشکلات از سر راه معلولان برداشته می شود. رفع تمامی مشکلاتی که هم اکنون در جامعه معلولان وجود دارد، در قانون جامع حمایت از معلولان پیش بینی و به تمامی دستگاه های دولتی نیز ابلاغ شده که هنوز مفاد آن کامل اجرا نشده است.

نیاید فراموش شود که زنان بیشتر از مردان مورد تبعیض هستند و اگر به معلولیت تبعیض های جنسیتی نیز هم افزوده شود، محرومیت های اجتماعی بیشتری برای آن ها قابل تصور است. بر پایه داده های جهانی و ملی معلولان در دسترسی به آموزش، اشتغال، فضا ها و فرصت های اجتماعی در شرایط نابرابری با افراد بدون معلولیت قرار دارند و مورد تبعیض قرار می گیرند. خانواده افراد معلول به دلیل نگرش منفی جامعه به معلولیت کمتر در عرصه های اجتماعی حضور دارند. همچنین بالا بودن هزینه توان بخشی و درمان، معلولان و خانواده آن ها را دچار نوعی فقر می کند.

براساس گزارش سال ۹۸ سازمان بهزیستی، یک میلیون و ۵۰۰ هزار فرد دارای معلولیت تحت پوشش بهزیستی هستند که ۱۳ درصد آن ها دارای معلولیت های مربوط به ناشنوایی و کم شنوایی، ۱۱ درصد معلولیت کم بینایی و نابینایی، ۳۹ درصد معلولیت های جسمی و حرکتی، ۲۴ درصد معلولیت ذهنی، پنج درصد معلولیت های مربوط به صوت و گفتار و هشت درصد دارای اختلالات روانی مزمن هستند. همچنین ۱۳۵۰ مرکز نیز در سراسر کشور خدمات شبانه روزی ارائه می دهند.

اما جدای از تصویب قانون حمایت از معلولان در این سال ها، مشکل اساسی برای اجرای این قانون بحث بودجه آن بوده و نکته بعدی این است که همین که بعد از گذشت چند سال، عملکرد هیچ مسئولی در دستگاه ها و ارگان های مختلف که متولی اجرای هر یک از موارد قانونی هستند، زیر سوال نرفته، نشان دهنده این است که هنوز این قانون برای خیلی از مقامات در کشور جدی گرفته نشده؛ این در حالی است که اگر بخواهیم به هر یک از این مواد قانونی رجوع کنیم، مشکلات زیادی را در شیوه اجرا شاهد خواهیم بود.

رئیس سازمان بهزیستی ریشه این عدم اجرا را در کمبود بودجه می داند و می گوید: سال ۹۷ اولین سالی بود که برای اجرای این قانون در نظر گرفته شد، اما اعتبارات تعیین شده برای این اقدام محقق نشد و تنها در سال ۹۸ مبلغ ۱۱۰۰ میلیارد تومان برای اجرای آن در نظر گرفته شد و این در حالی بود که برای اجرای بند های این قانون به بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان نیاز بود. ضمن اینکه از مبلغ ۱۱۰۰ میلیارد تومان مبلغ ۷۷۶ میلیارد تومان تا پایان سال تخصیص داده شد و برای سال ۹۹ هم برآوردمان این بود که برای اجرای آن به بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان بودجه نیاز است، اما تنها ۱۳۰۰ میلیارد تومان توسط مجلس برای تحقق این مهم مصوب شد.